

Баклана Галина • Корнуса Бося • Санж-Һәрән Надежда

ҮЙНӘ

1

класс

КӨДЛМШИН ДЕВТР

1-гч әнг

КӨДЛМШИН ДЕВТР

1-гч класс

1-гч әңг

Хальмг Таңһчин
сурһулин болн номин Министерств
барлхд зөв өгв

Элст

«Калмыкия» нертә Таңһчин зәңглһнә агентств

2015

УДК 81.26 (470.47)
ББК 81.2 – 922
Б 194

Авторы:

Г. Б. Бакланова, Б. Э. Корнусова, Н. Х. Санджи-Горяева

Бакланова Г. Б. и др.

Б 194 Рабочая тетрадь к экспериментальному учебному пособию «Үйнр» для 1 класса общеобразовательных учреждений РК. В 2-х ч. Ч. 1 / Г. Б. Бакланова, Б. Э. Корнусова, Н. Х. Санджи-Горяева. – Элиста: АУ РК «РИА «Калмыкия», 2015. – 64 с.: ил.

ISBN 978-5-7539-0801-8

© Бакланова Г. Б., Корнусова Б. Э., Санджи-Горяева Н. Х., 2015

© Бадендаев А. А., оформление, иллюстрации, 2015

© АУ РК «РИА «Калмыкия», 2015

Ү А Р Г

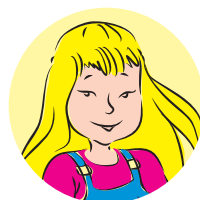
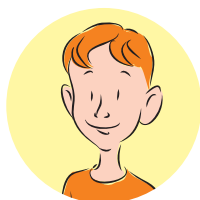
- 1-гч өнг. Зун күүнө чирэ үзхэр, нөг күүнө нөр сур4
- 2-гч өнг. Сурһуль – ухани булг24
- 3-гч өнг. Садта күн – салата модн44

ЗУН КҮҮНЭ ЧИРЭ ҮЗХЭР, НЕГ КҮҮНЭ НЕР СУР

Чини нерн кемб?

1. Күүкдин нерд зургудла ирлцүлтн.

Соотнесите имена детей с рисунками.

Нүүдлэ

Өлзэт

Герлэ

Нэрэ

Жиижэ

2. Зэңгс чик даранднь тэвтн.

Расставьте предложения в правильной последовательности.

1. Чини нерн кемб?

2. Сэн.

3. Менд.

_____ 1 _____

4. Ямаран бээнэч?

_____ 2 _____

5. Жиижэ.

3. Бичгин мөрэр бичтн.

Допишите буквы до конца строки.

Ә _____

ә _____

Әә _____

Эн көвүнэ нерн кемб?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

1) күүкн

2) көвүн

3) багш

Соедините слова с рисунками.

2. Ирлцүлтн.

1.

2.

3.

Эн көвүнэ нерн

Эн күүкнэ нерн

Эн багшин нерн

Соотнесите.

Нүүдлэ

Сарц

Һәрә

3. Бичгин мөрәр бичтн.

Допишите буквы до конца строки.

Ө _____

ө _____

Өө _____

Чи альдасвч?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

Соотнесите слова с рисунками.

ХАЛЬМГ ТАҢЬЧ.

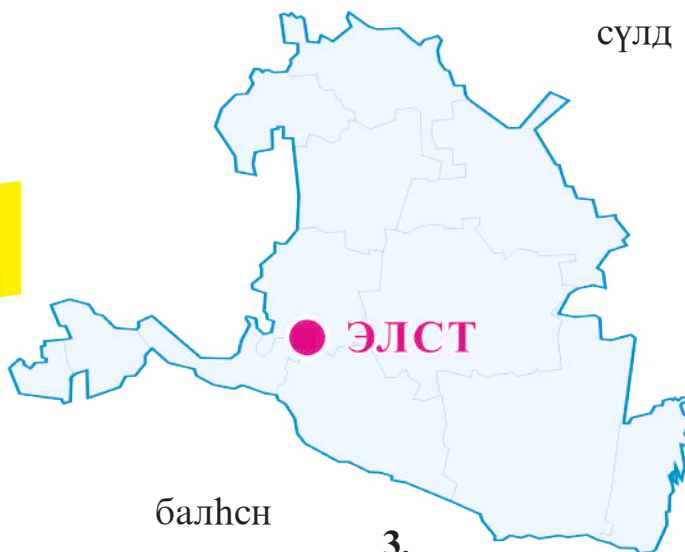

1.

2.

селэн

балһсн

3.

сүлд

4.

туг

5.

2. Зэңгс чик даранднь тэвтн.

Расставьте предложения в правильной последовательности.

1. Менд.
2. Чи альдасвч?
3. Сэн.
4. Чини нерн кемб?
5. Ямаран бээнэч?
6. Өлзэт.
7. Элстэсв.

1

4

3. Бичгин мөрэр бичтн.

Допишите буквы до конца строки.

Ү _____

Ү _____

ҮҮ _____

Эн кемб? Эн юмб?

1. Ямаран сурврт эн үгмүд хэрү өгнө?

На какой вопрос отвечают эти слова?

дегтр

самбр

көвүн

Эн кемб?

Эн юмб?

машин

_____ күүкн

_____ күн

ноха

сурһульч

2. Үлү үг олтн.

Найдите лишнее слово.

1) дегтр, багш, ноха

3) меечг, машин, күн

2) көвүн, күүкн, самбр

4) багш, күн, ноха

3. Бичгин мөрэр бичтн.

Допишите буквы до конца строки.

Һ _____

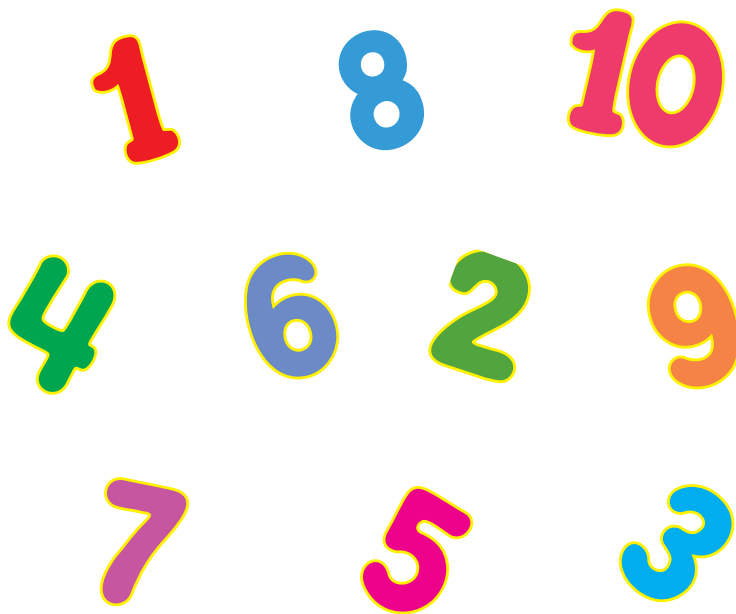
һ _____

Һһ _____

Класст кедү күн бөөнө?

1. Ирлүүлгн.

негн
тавн
зурһан
хойр
долан

Соотнесите.

арвн
йисн
һурвн
нөөмн
дөрвн

2. Чик хэрү темдглгн.

1. Кедү альмн?
2. Кедү дегтр?
3. Кедү күн?
4. Кедү меечг?
5. Кедү туг?

Подчеркните правильный ответ.

хойр һурвн нөөмн дөрвн негн арвн йисн тавн зурһан долан

3. Бичгин мөрэр бичтн.

Допишите буквы до конца строки.

Ж _____

ж _____

Жж _____

Чи кедүтэвч?

1. Ирлүүлгн.

Соотнесите.

хойр		нээмтэ
хурвн		арвта
долан		зурһата
нээмн		хойрта
негн		дөрвтэ
арвн		долата
дөрвн		тавта
зурһан		негтэ
тавн		йистэ
йисн		хурвта

2. Үгмүд хойр багт хуватн.

Разделите слова на две группы.

	Кедү?	Кедүтэ?	
зурһан	_____	_____	зурһата
	_____	_____	
негн	_____	_____	хойрта
	_____	_____	
тавн	тавта	хойр	негтэ

3. Бичгин мөрэр бичтн.

Допишите буквы до конца строки.

Н _____

н _____

Нн _____

Чи кедүдгч класст сурнач?

1. Үгмүд һурвн багт хуватн.

Разделите слова на три группы.

Кедү?	Кедүтә?	Кедүдгч?

негдгч һурвн дөрвтә хойрта тавдгч зурһан
долата йисдгч арвта йисн нәәмн хойрдгч

2. Сурвр хәрүтәһинь ирлцүлтн.

Соотнесите вопрос с ответом.

Г

Чи кедүтәвч?

Чи кедүдгч класст сурнач?

Кедү альмн бәәнә?

Чи альдасвч?

Эн юмб?

а. Балһснасв.

ә. Балһсн.

б. Негдгч.

в. Долан.

г. Долатав.

3. Ирлцүлтн.

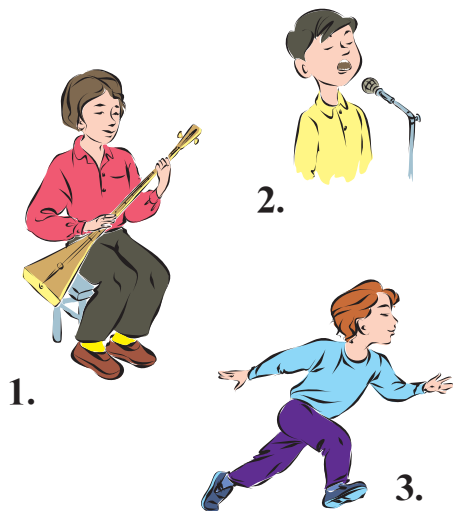
Соотнесите.

Ж Ц Ө Ъ Ә Ү

ө ә һ ү ц ж

Чи ю кежэнэч?

1. Үгмүд зургудла ирлүүлгн.

Эн биилжэнэ.
Эн дуулжана.
Эн умшчана.
Эн һәрэджэнэ.
Эн домбр цокчана.
Эн гүүжэнэ.

Соедините слова с рисунками.

2. Чик (Ч) эс гиж буру (Б)?

Эн күүкн һәрэджэнэ. _____
Эн көвүн зуржана. _____
Эн көвүн умшчана. _____
Мис наачана. _____

Верно (Ч) или неверно (Б)?

3. Шишлң хальмг үзг олгн, бичгн.

Найдите и напишите калмыцкие буквы.

Өлзэт

Сарц

Һәрә

Герлә

Жиижә

Ө _____ ө _____

Чи ю кехдэн дуртавч?

1. Үгмүд чик даранднь тэвтн.

- 1) күүкн Эн умшхдан дегтр дурта
 .
- 2) дурта Һөрө дуулхдан
 .
- 3) биилхдэн Герлэ дурта
 .
- 4) Өлзэт дурта домбр цокхдан
 .
- 5) шатр Эн дурта көвүн наадхдан
 .

Расставьте слова в правильной последовательности.

2. Сурвр хэрүтэһинь ирлцүлтн.

1. Чи ю кежэнэч?
2. Чи ю кехдэн дуртавч?
3. Эн ю кежэнэ?
4. Эн ю кехдэн дурта?

Соотнесите вопрос с ответом.

- а. Эн умшчана.
- ә. Би биилжэнэв.
- б. Эн умшхдан дурта.
- в. Би биилхдэн дуртав.

3. Сурһульчнрин нерд олтн.
Кенэ нерд дутжана?Найдите имена героев нашего учебника.
Чьи имена отсутствуют?

Ү	Ч	Х	О	Һ	Ә
Һ	Ө	Л	З	Ә	Т
Л	У	С	А	Р	Ц
Ж	И	И	Ж	Ә	Ү

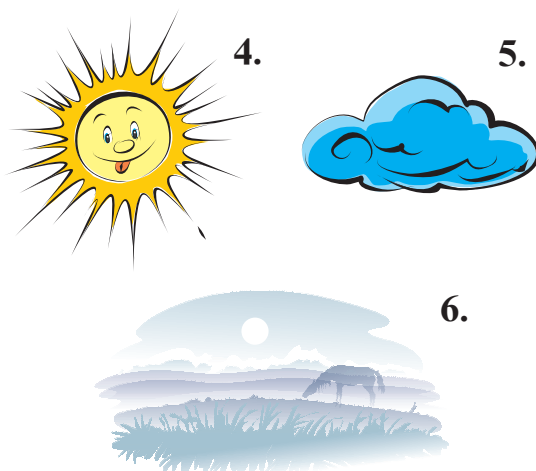
Эндр ямаран өдр?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

хурта
цаста
үүлтө
салькта
нарта
будта

Соотнесите слова с рисунками.

2. Үгмүд хойр багт хуватн.

Юн?

Ямаран?

нарта
будта
үүлтө

салькта

будн
салькн

хур
цаста

3. Зэңгс тогтатн.

1) өдр

1

2) дуртав

1

3) Би

1

Эндр

2

Би

2

умшчанав

2

будта

3

умшхдан

3

дегтр

3

Составьте предложения.

Кен шин сурхульч?

1. Зэнгс чик даранднь тэвтн. Умштн.

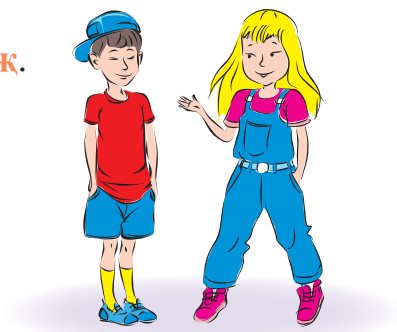
а. Чи ю кехдэн дуртавч?

ә. Чи кедүтэвч?

б. Би зурхдан дуртав.

в. Менд, мини нерн **Үлмж**.г. Мини нерн **Нүүдлэ**.

h. Би долатав.

Үлмж

Нүүдлэ

Расставьте предложения в правильной последовательности. Прочитайте.

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

2. Зэнгс чик даранднь тэвтн. Умштн.

Расставьте предложения в правильной последовательности. Прочитайте.

C1: Класст кедү күн бөөнэ?

C2: Негдгч.

C1: Чи альдасвч?

1

C2: Йисн.

C1: Чи кедүдгч класст сурнач?

3

C2: Би селәнэсв.

3. Сурврумудт хэрү өгтн.
Кергтэ үгмүд бичтн.

Ответьте на вопросы. Напишите пропущенные слова.

1. Чини нерн кемб?

1. Мини нерн _____ .

2. Чи альдасвч?

2. Би _____ .

3. Чи кедүтэвч?

3. Би _____ .

4. Чи кедүдгч класст сурнач?

4. Би _____ класст сурнав.

5. Класст кедү күн бөөнэ?

5. Класст _____ күн бөөнэ.

6. Чи ю кехдэн дуртавч?

6. Би _____ дуртав.

Үлмж ю кехдэн дурта?

1. Кен ю кехэнэ? Темдглтн.

1. Өлзэт биилжэнэ.
2. _____ гүүжэнэ.
3. _____ һэрэджэнэ.
4. _____ домбр цокчана.
5. _____ шатр наачана.
6. _____ дуулжана.

Кто что делает? Отметьте.

2. Эдн ю кехдэн дурта? Бичтн.

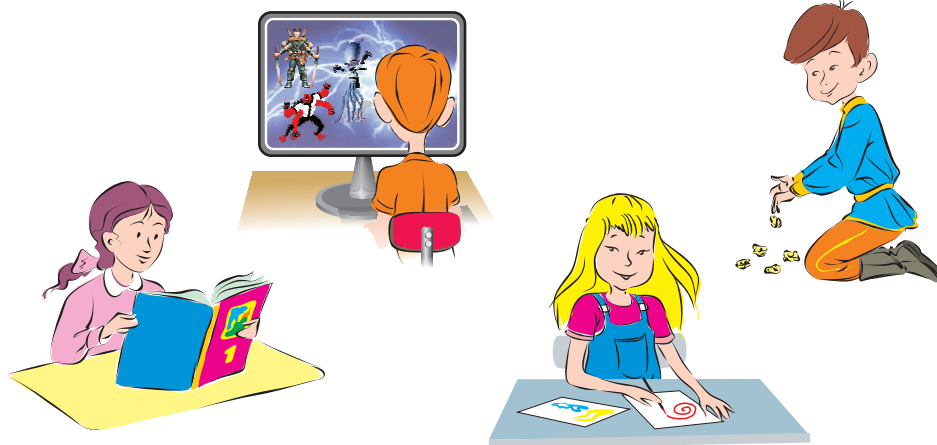
Что они любят делать? Напишите.

Жиижэ

Нүүдлэ

Һэрэ

Өлзэт

1. _____ зурхдан дурта.
2. _____ компьютер наадхдан дурта.
3. _____ умшхдан дурта.
4. _____ шаһа наадхдан дурта.

3. Чи ю кехдэн дуртавч? Бич.

Что ты любишь делать? Напиши.

1. Би _____ дуртав.
2. Би _____ дуртав.
3. Би _____ дуртав.
4. Би _____ дуртав.

Хальмг үзгүд меднч?

1. Шишлң хальмг үзгүд олтн.

Ү О
 Һ у
 Г Һ

Хальмг үзгүд.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Найдите калмыцкие буквы.

Ж Ж
 Ө Х
 Ә А

2. Үзгүд хойр багт хуватн.

Өмн дарана эгшг.

Ө

И Ө О
 Ө Ы Ү
 А Е Я
 У Э
 Ю

Ар дарана эгшг.

О

3. Үлү үг олтн.

- 1) сән, кичэл, багш, дегтр
 2) күн, көвүн, сүлд, туг

- 3) нарта, салькта, чидлтә, ухата
 4) ноха, сурһульч, балһсн, мис

- 5) шатр, мөлкх, зурх, шаһа

Найдите лишнее слово.

Эн ахр эс гиж удан эгшг эс?

1. Үгмүд хойр багт хуватн. Шин үг олтн.

Разделите слова на две группы.
Найдите новое слово.

	наадх	өөмх	биилх	мис
	Ахр эгшг.		Удан эгшг.	
сән	1. _____		1. _____	то
	2. _____		2. _____	
цасн	3. _____		3. _____	өдр
	4. _____		4. _____	
цаасн	5. _____	күн	5. _____	ээж
	6. _____	тоолх	6. _____	
сөөхн	7. _____	тадн	7. _____	эн
	8. _____		8. _____	
	9. _____		9. _____	
күүкн		менд		меечг

2. Умштн. Үлү үг олтн.

Прочитайте. Найдите лишнее слово.

1. Өөмх, биилх, дуулх, өдр.

3. Күүкд, көвүд, наачана, ээж.

2. Эн, сән, бөөнө, селән.

4. Кичэл, тоолжана, сурхульч, багш.

5. Ээж, аав, селән, бөөнө.

3. Зөнгс тогтатн. Удан эгшг ээстө
үгмүд чикэр умштн.Составьте предложения. Прочитайте
слова с долгими гласными звуками.

1) дурта / Эн / өөмхдән / көвүн

2) Эн / Баатр / нерн / көвүнө

3) Баатр / селәнд / ээжтәһән / сөөхн / бөөнө

4) үүлтә / һаза / өдр

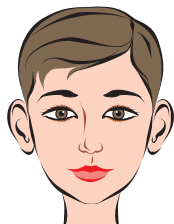
5) Күүкд / наачана / һаза

Чи умшхдан дуртавч?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

- а) көл
- ә) зун
- б) үкр
- в) үүлн
- г) живр
- h) үүдн
- д) чирә
- е) үсн

1.

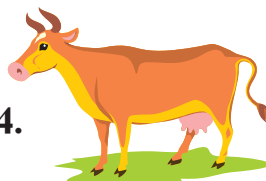
2.

3.

4.

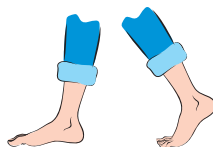
5.

100

6.

7.

8.

2. Зэңгсин энгүд ирлцүлтн.

1. Көл уга –
2. Үүд секхлэ,
3. Зун күүнэ чирә үзхәр
4. Живр уга –
5. Байрта
6. Үкр саахла,

Соотнесите части предложений.

- а) нисдг.
- ә) хархий.
- б) йовдг.
- в) үсн харна.
- г) нег күүнэ нер сур.
- h) үр орна.

3. Нәәмнә туск зэңгс чик (Ч) эс гиж буру (Б)?

Предложения о Няамне правильные или неправильные?

1. Нәәмн селәнәс.
2. Нәәмн хойрдгч класст сурна.
3. Нәәмн нәәмтә.
4. Эндр салькн үлөжәнә.
5. Көвүн шатр наачана.
6. Нәәмн зурхдан дурта.

Ч

Чи умшхдан дуртавч?

1. Үгмүд зургуудла ирлцүлтн.

а) ноха

ә) үүлн

б) мис

1.

2.

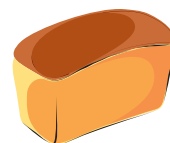
3.

4.

5.

6.

Соотнесите слова с рисунками.

в) өдмг

г) өрм

h) хур

2. Зэңгсин әңгүд ирлцүлтн.

1. Өдмг әмтәхн,

2. Үүлн уга –

3. Ноха мис хойр

4. Өрм түркәд,

5. Ноха хуцна,

Соотнесите части предложений.

а) өдмг иднәв.

ә) мис мәәлнә.

б) хур уга.

в) жөөлкн.

г) наачана.

3. Зургар зэңгс тогтатн. Өггджәх үгмүд олзлтн.

1. Үүлн

өдмг иджәнә

хуцжана

мәәлжәнә

2. Ноха

3. Мис

4. Күүкн

5. Көвүн

оржана

өрм түркжәнә

Составьте предложения по рисункам. Используйте слова в рамках.

4. Хоңһрин туск зэңгс чик (Ч) эс гиж буру (Б)?

Предложения о Хонгоре правильные или неправильные?

1. Хоңһр балһснас.

2. Эн дөрвтә.

3. Хоңһр дөрвдгч класст сурна.

4. Багшин нерн Хоңһр.

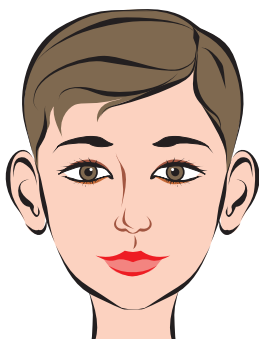
5. Хоңһр шаһа наадхдан дурта.

6. Эндр нарта өдр.

Эн ямаран бээдлтэ?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

- 1) һар
- 2) Үсн
- 3) Нүдн
- 4) Халх
- 5) Цогц

- 6) Хамр
- 7) Амн
- 8) Көл
- 9) Толһа
- 10) Чикн

2. Эн наадна дүр ямаран бээдлтэ?
Өггджэх үгмүд олзлгн.

Как выглядит герой компьютерной игры?
Вставьте слова в предложения.

көл нүдн һар

1. Эн наадна дүр аальта бээдлтэ.
2. Энүнд һурвн _____ бээнэ.
3. Энүнд дөрвн _____ бээнэ.
4. Энүнд хойр _____ бээнэ.
5. Эн ухата, шудрмг дүр.

3. Сурвр хэрүтәһинь ирлцүлтн.

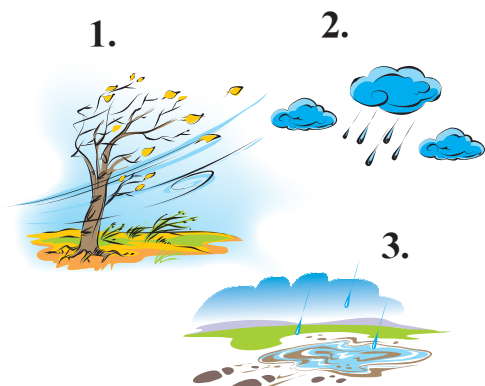
- ___ 1. Эн наадна дүр ямаран бээдлтэ?
- ___ 2. Энүнд кедү нүдн бээнэ?
- ___ 3. Энүнд кедү һар бээнэ?
- ___ 4. Энүнд кедү көл бээнэ?
- ___ 5. Эн ямаран дүр?

Соотнесите вопрос с ответом.

- а. Дөрвн.
- ә. Хойр.
- б. Аальта бээдлтэ.
- в. Ухата, шудрмг.
- в. Ухата, шудрмг.

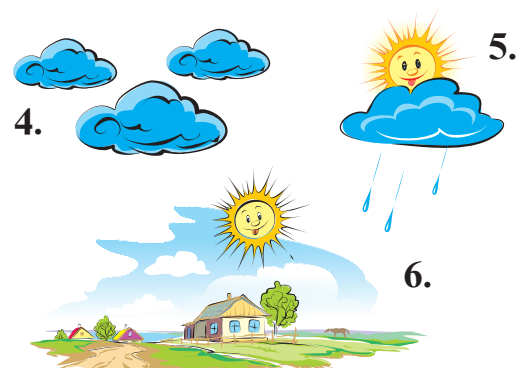
Теңгрин бөөдл ямаран?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

- а. Хур оржана.
 ә. Хур гийжәнә.
 б. Салькн үлэжәнә.
 в. Нарн мандлжана.
 г. Үүлн хуржана.
 һ. Бальчг һарчана.

Соотнесите слова с рисунками.

2. Ирлцүлтн.

1. Хурдн салькн
 2. Ик хур
 3. Деер нарн
 4. Дор ноһан

Соотнесите.

- а) оржана.
 ә) урһжана.
 б) үлэжәнә.
 в) мандлжана.

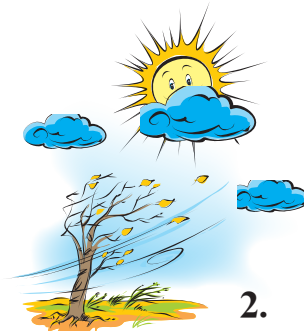
3. Келврмүд зургудла ирлцүлтн.

- а. Эндр үүлтә өдр. Киитн салькн үлэжәнә. Үүлн таржана.
 Нарн һарчана.

- ә. Һаза нарта өдр. Деер нарн мандлжана.
 Дор ноһан урһжана.

- б. Эндр үүлтә өдр. Хурдн салькн үлэжәнә.
 Ик хур оржана. Бальчг һарчана.

4. Эндр ямаран өдр? Келтн.

Расскажите какой сегодня день.

Чи наадхдан дуртавч?

1. Наадай. Чи багш. Эн сурвмуд хойр сурхульчд тэвтн. Эднд темдг тэвтн.

Давайте поиграем. Ты учитель.
Задайте эти вопросы двум ученикам.
Поставьте им оценки.

№	С у р в р м у д	1-гч сурхульч	2-гч сурхульч
1.	Чини нерн кемб?		
2.	Чи альдасвч?		
3.	Чи кедүтэвч?		
4.	Чи кедүдгч класст сурнач?		
5.	Класст кедү күн бөөнө?		
6.	Чи ю кехдэн дуртавч?		
7.	Эндр ямаран өдр?		
8.	Чи ямаран шүлг меднэч?		
	Аш.		

2. Көвүнэ тускар келтн. Эн зэнгллһ олзлтн.

Расскажите об этом мальчике.
Используйте информацию.

Нерн: **Басн**
Альдас: **Элстэс**
Кедүтэ: **7**

Дурта керг: **шаһа наадхдан**
Үр: **Жаңһр**
Класс: **1**

3. Эн шүлгүд мартад угавт?

Вы помните эти стихи?

Чи ю дасвч?

1. Сурвр хэрүтэһинь ирлцүлтн.

1. Эн көвүн кедүтэ?
2. Эн юмб?
3. Эн кемб?
4. Эн ямаран күн?
5. Эндр ямаран өдр?
6. Чи альдасвч?
7. Класст кедү күн бөөнэ?
8. Чини үүрин нерн кемб?
9. Чи ю кехдэн дуртавч?
10. Көвүн ю кежэнэ?

Соотнесите вопрос с ответом.

- а. Салькта.
- ә. Йисн.
- б. Мини үр.
- в. Селәнәсв.
- г. Зуржана.
- һ. Ноха.
- д. Долата.
- е. Дуулхдан дуртав.
- ё. Ухата.
- ж. Дорж.

10 Чини аш:

2. Чик үг темдглтн.

1. Мини үр Дорж (арвта / арвдгч).
2. Дорж (Элст / Цаһан-Нур селәнәс).
3. Эн домбр (гүүхдэн / цокхдан) дурта.

Подчеркните правильное слово.

4. Эндр (нарта / үүлн) өдр.
5. Дорж һаза футбол (наадхдан / наачана).

5 Чини аш:

3. Эн дегтрин һол дүрмүдин нерд.
Дутжах үзгүд бичтн.

1. ____ ии ____ ә
2. ____ лз ____ т
3. ____ лм ____

Это имена героев учебника.
Напишите недостающие буквы.

4. ____ р ____
5. Герл ____
6. Н ____ дл ____

6 Чини аш:

4. Ирлцүлтн.

1. **Ө**
2. **Ү**
3. **[а]**
4. **[ә:]**

Соотнесите.

- а. Ар дарана эгшг үзг.
- ә. Өмн дарана эгшг үзг.
- б. Ахр эгшг ә.
- в. Удан эгшг ө.

4 Чини аш:

25 Цуг ашлт:

СУРЬУЛЬ – УХАНИ БУЛГ
Юн зурата? Ямаран өңгтө?

1. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

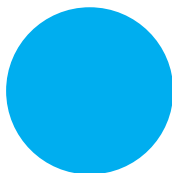
1.

а) утулң

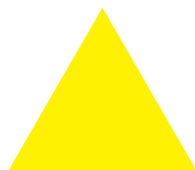
2.

ә) дөрвлжн

3.

б) һурвлжн

4.

в) төгрг

2. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1) һурвлжн с....

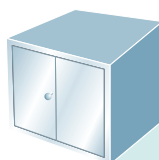
2) утулң с....

3) төгрг ш...

4) дөрвлжн ү....

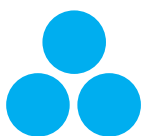
5) һурвлжн д....

6) утулң э....

7) дөрвлжн т....

3. Тоолтн. Бичтн.

Посчитайте. Напишите.

1. _____ утулң.

2. _____ төгрг.

3. _____ дөрвлжн.

4. _____ һурвлжн.

Классин хорад юн бээнэ?

1. Зург хэлэtn. Үг тогтатn.

ж в д р ө л н

ө г т р г

ц т у л у

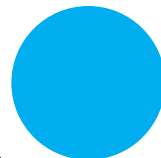
р н в у ж л н

Посмотрите на рисунок.
Составьте слово

1.

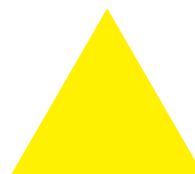
2.

3.

4.

2. Ирлцүлtn.

1) сандл

6) ширө

7) үкүг

2) ора

3) эрс

8) булц

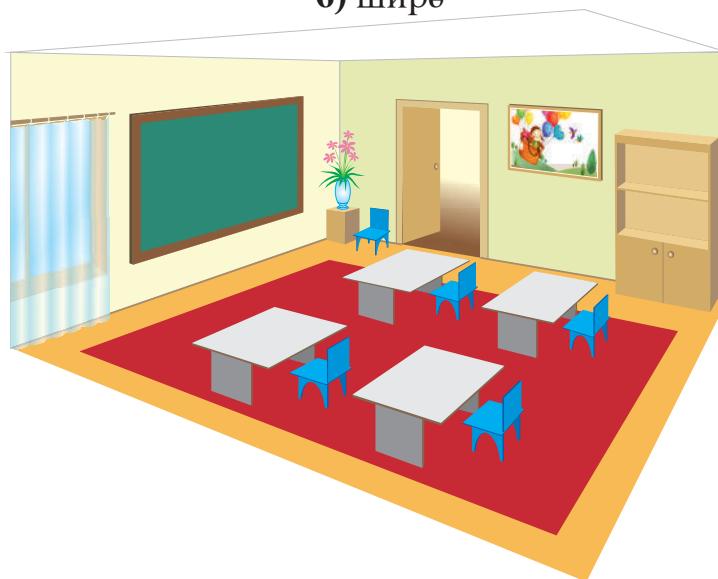
4) шал

9) цецг

5) терз

10) самбр

11) маралжн

3. Үлү үг олtn.

Найдите лишнее слово.

1) ширө, сандл, эрс, үкүг

4) булц, самбр, эрс, ора

2) терз, маралжн, деевр, үүдн

5) төгрг, утулц, шал, нурвлжн

3) цецг, эрс, ора, шал

6) хар, давхр, шар, көк

Юн альд бөөнө?

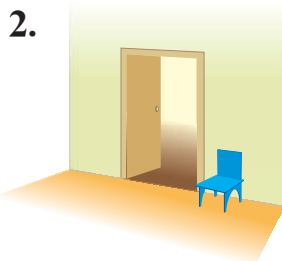
1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

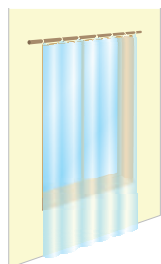
1.

2.

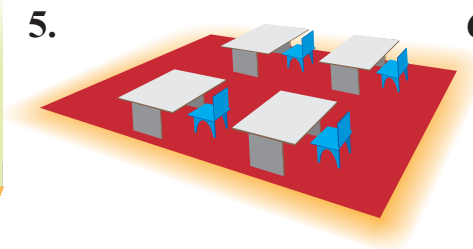
3.

4.

5.

6.

Соотнесите слова с рисунками.

- а. Цецг булнд зогсчана.
- ә. Хааһул терзд өлгөтө.
- б. Үкүг эрсин өөр зогсчана.
- в. Маралжн шал деер кевтнө.
- г. Зург эрст өлгөтө.
- h. Сандл үүднө өөр зогсчана.

2. Зөңгс тогтатн. Девтртән бичтн.

Хааһул

Маралжн

Ширө

Үкүг

Цецг

Зург

Самбр

Сандл

эрсин өөр

эрст

терзин өөр

терзд

ширән өөр

үүднө өөр

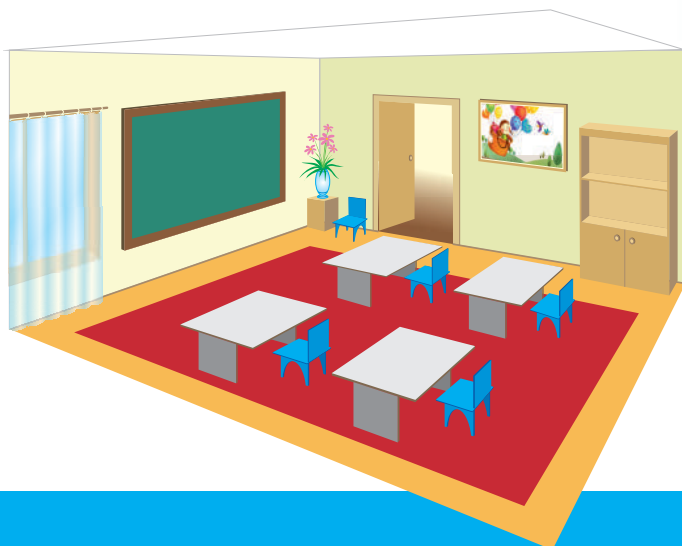
Составьте предложения. Напишите в тетради.

өлгөтө.

зогсчана.

кевтнө.

3. Эврө классин хоран тускар келвр тогтатн.

Составьте рассказ о своей классной комнате.

Эн мана классин хора.

Чини дорвад юн бээнэ?

1. Ирлцулгн.

- а) девтр
- ә) харнда
- б) дорва
- в) кимзэ
- г) дегтр
- h) биллүр
- д) бичүр
- е) хээрцг
- ё) цаасн

Соотнесите.

2. Хэрүнь чик (Ч) эс гиж буру (Б)?

Ответы правильные или неправильные?

- 1) хурвн дорва Б
- 2) арвн харнда
- 3) долан дегтр
- 4) нээмн бичүр
- 5) йисн цаасн
- 6) тавн кимзэ
- 7) хурвн дегтр
- 8) нег девтр
- 9) хойр хээрцг

Ширэ деер юн бээнэ?

3. Чини дорвад юн бээнэ? Бич.

Что есть в твоём рюкзаке? Напиши.

Мини дорвад _____, _____, _____ бээнэ.

Эн кенэ дорва?

1. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1) би

а) мана

2) чи

ә) энүнэ

3) эн

б) мини

4) тер

в) эднэ

5) мадн

г) теднэ

6) тадн

h) чини

7) эдн

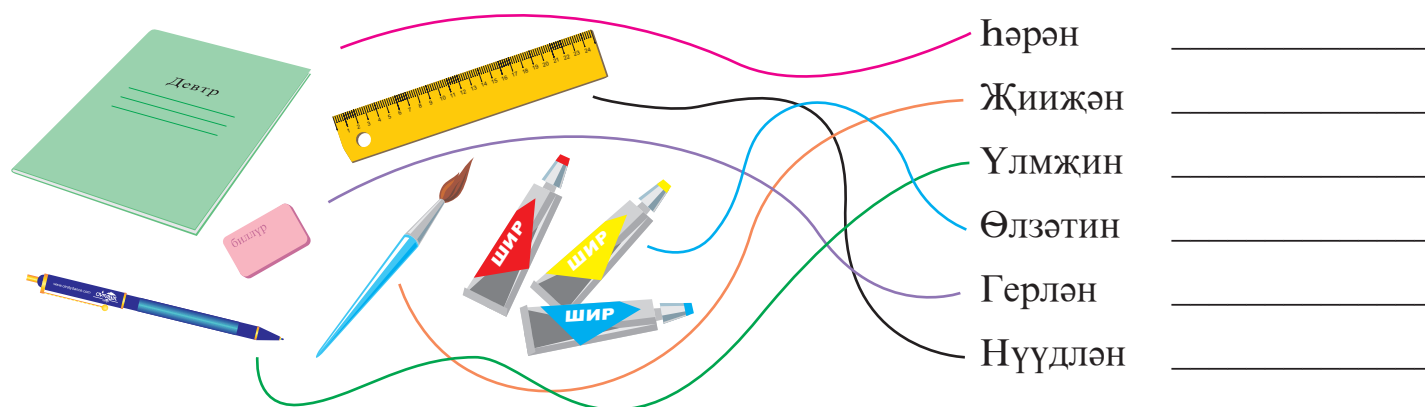
д) терүнэ

8) тедн

е) тана

2. Ирлцүлтн. Бичтн.

Соотнесите. Напишите.

Һәрән _____

Жийжән _____

Үлмжин _____

Өлзәтин _____

Герлән _____

Нүүдлән _____

3. Үлү үг олтн.

Найдите лишнее слово.

1. Би Һәрэв. Эн (тадна / мини) дорва. 4. Тер Нүүдлэ Өлзэт хойр. Тер (теднэ / мини) ширэ.
 2. Чи Герлэ. Эн (чини / энүнэ) сандл. 5. Мадн сурһульчнр. Эн (чини / мана) школ.
 3. Эн Жийжэ. Эн (чини / энүнэ) дегтр. 6. Эдн күүкд. Эн (энүнэ / эднэ) меечг.

4. Нернэ ормд орч нерд бичтн.

Напишите местоимения вместо имени.

1. Жийжән дегтр.

Эн _____ дегтр.

2. Би Өлзәтв.

Эн _____ биир.

3. Эн Нүүдлэ Һәрэ хойр.

Эн _____ ширэ.

4. Чи Үлмж.

Эн _____ сандл.

Мини дорва альд бээнэ?

1. Ирлүүлгн.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

а. Дорва ширэн өөр бээнэ.

э. Сандл ширэн ард бээнэ.

б. Сандл хойр ширэн

хоорнд бээнэ.

в. Дорва ширэ дээр бээнэ.

г. Дорва ширэ дор бээнэ.

х. Сандл ширэн өөр бээнэ.

Соотнесите.

2. Ирлүүлгн.

1. Нэрэн дегтр бичкн.

2. Үлмжин дегтр ик.

3. Өлзэтин кимзэ ут.

4. Герлэн кимзэ ахр.

5. Нүүдлэн ширэ маштг.

6. Жиижэн ширэ өндр.

д.

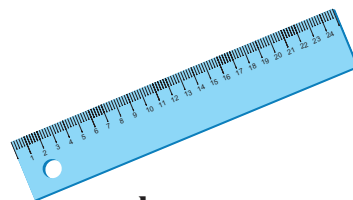
г.

б.

а.

х.

в.

Соотнесите.

3. Күүкдин нерд чикэр бичтн.

Жиижэ 1. Эн _____ ик девтр.

Өлзэт 2. Тер _____ ут биир.

3. Эн _____ бичкн дегтр.

4. Тер _____ ахр харнда.

Герлэ

Нэрэ

Эн юмар ю кенэ?

1. Ирлүүлн.

Соотнесите.

- а) зурна
- ә) умшна
- б) наана
- в) девтрт бичнэ
- г) кемжэлнэ
- h) самбрт бичнэ
- д) ширднэ
- е) орана
- ё) биллнэ

2. Үлү үг олтн.

Найдите лишнее слово.

- 1. (Бичүрэр / зусар) девтрт бичнэ.
- 2. Кимзэхэр (зурна / кемжэлнэ).
- 3. Зусар цаас (биллнэ / наана).
- 4. (Цаасар / цердэр) дегтр орана.

- 5. Цердэр (самбрт / девтрт) бичнэ.
- 6. (Биллүрэр / ширэр) биллнэ.
- 7. Ширэр зург (бичнэ / ширднэ).

3. Зэңгс тогтатн. Бичтн.

Составьте предложения. Напишите.

Цердэр		наана.
Бичүрэр		умшна.
Дегтрт		бичнэ.
Харндаһар	девтрт	ширднэ.
Зусар	самбрт	зурна.
Ширэр	дегтрт	кемжэлнэ.
Кимзэхэр	цааснд	орана.
Биллүрэр		биллнэ.
Цаасар		

Чини дурта керг ямаран?

1. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1. Ду	а) зурлһн.
2. Шатр	ә) бииллһн.
3. Көгжм	б) дууллһн.
4. Зург	в) тооллһн.
5. Би	г) наадлһн.
6. Дегтр	һ) соңслһн.
7. То	д) умшлһн.

2. Үлү үг олтн.

Найдите лишнее слово.

1) соңстн, умштн, зурлһн, биилтн	4) тоол, суутн, тодлтн, наадтн
2) зур, зуртн, ширд, бич	5) су, бос, гү, наады
3) бииллһн, дууллһн, умшлһн, тоолтн	6) соңслһн, өөмлһн, умштн, зурлһн

3. Чик үг темдглтн.

Подчеркните правильное слово.

- Жиижән дурта керг – (зуртн / зурлһн).
- Би (биилхдән / бииллһн) дуртав.
- Мини дурта керг – (биилхдән / бииллһн).
- Мини үүрин дурта керг – шатр (наады / наадлһн).
- Күүкд, дегтрән сектн! (Умштн / умшлһн).

4. Сурврумудт хэрү өгтн.

Ответьте на вопросы.

- Чини дурта керг ямаран?
- Чи ю кехдән дуртавч?
- Чини үүрин дурта керг ямаран?

Чини дурта кичэл ямаран?

1. Үлү үг олгн.

- 1) эсв, көгжм, биилтн, умшлһн
 2) бииллһн, зурлһн, умштн, шатр

Найдите лишнее слово.

- 3) хальмг келн, тооллһн, орс келн, эсв
 4) зуржана, физкультур, зурлһн, умшлһн

2. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1. Нүүдлэ зурхдан дурта.

а) эсв.

Нүүдлэн дурта кичэл _____.

2. Герлэ тоолхдан дурта.

ә) бииллһн.

Энүнэ дурта кичэл _____.

3. Өлзэт биилхдэн дурта.

б) хальмг келн.

Өлзэтин дурта кичэл _____.

4. Нөрө дуулхдан дурта.

в) зурлһн.

Энүнэ дурта кичэл _____.

5. Жиижэ умшхдан дурта.

г) көгжм.

Энүнэ дурта кичэл _____.

6. Үлмж кел дасхдан дурта.

h) умшлһн.

Үлмжин дурта кичэл _____.

3. Өггджэх үгмүд олзлгн.

Вставьте слова в предложения.

дурта, хурвн, пүрвэ, хурвдгч, дуртав

1. Эндр үлмж өдр. Маңһдур _____ өдр.

2. Умшлһн – _____ кичэл.

3. Эндр _____ кичэл.

4. Би умшхдан _____.

5. Мини _____ кичэл – умшлһн.

Эсвин кичэлд ю кенэч?

1. Зэджс тогтатн.

Эсвин кичэлд
Умшлһна кичэлд
Хальмг келнэ кичэлд
Көгжмин кичэлд
Зурлһна кичэлд
Бииллһнэ кичэлд
Шатрин кичэлд

БИ

Составьте предложения.

зург зурнав.
то тоолнав.
би биилнэв.
дегтр умшнав.
ду дуулнав.
шатр нааднав.
хальмгаһар күүнднэв.

2. Үгмүд һурвн багт хуватн.

Разделите слова на три группы.

умшнач зурна умшнав күүнднэ өөмнэв соцснач

Би

Чи

Эн

зурнач

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

ширднэ

тоолнав

дуулнач

биилнэв

умшна

3. Чик үг темдглтн.

Подчеркните правильное слово.

1. Умшлһна кичэлд би дегтр (умшнач / умшнав).
2. Бииллһнэ кичэлд чи (биилнэч / биилнэ).
3. Көгжмин кичэлд Үлмж ду (дуулнав / дуулна).
4. Зурлһна кичэлд би зург (зурна / зурнав).

Үлмжд нөкд болый?

1. Үгмүд дөрвн багт хуватн.

Разделите слова на четыре группы.

күрң	Школ.	биир	Классин хора.	деевр
	1. _____		1. _____	
давхр	2. _____		2. _____	
	3. _____		3. _____	
	4. _____	терз	4. _____	үүдн
	5. _____		5. _____	
девтр				зусн
	орн	кимзэ	шал	
	Сурһулин кергелмүд.		Өңг.	
оошк	1. _____		1. _____	чүүкл
	2. _____		2. _____	
ширә	3. _____		3. _____	сандл
	4. _____		4. _____	
эрс	5. _____		5. _____	бичүр

2. Сурврмуд тогтатн. Хәрүһинь өгтн.

Составьте вопросы. Ответьте на них.

- 1) ямаран / школ / чини?
- 2) хора / ямаран / классин?
- 3) бөөнө / хорад / юн?
- 4) ширә / юн / деер / бөөнө?
- 5) кичэл / ямаран / чини / дурта?
- 6) кенәч / эсвин / ю / кичәлд?
- 7) ю / кичәлд / хальмг / кенәч / келнө?

Чи сэн сурхульчвч?

1. Ирлцнгу зэнгс тогтатн.

Эсвин кичэлд
Хальмг келнэ кичэлд
Көгжмин кичэлд

БИ

Составьте правильные предложения.

тоолнав.
дуулнав.
зурхшив.
гүүхшив.
умшнав.
бичнэв.

2. Чи сэн сурхульчвч? Кичэлдэн ю кехшивч?

Ты хороший ученик? Что не делаешь на уроке?

Би кичэлдэн

хээкрнэв / хээкрхшив.
альвлнав / альвлхшив.
һэрэднэв / һэрэдхшив.
умшнав / умшхшив.
тоолнав / тоолхшив.

3. Сэн сурхульчин дорвад юн бээнэ?

Что есть в портфеле хорошего ученика?

- 1) евтдр
- 2) иблрүл
- 3) мэзик
- 4) үрибч
- 5) бири
- 6) гтерд
- 7) санац
- 8) ахрнад

Эн ямаран эгшг үзгүд?

1. Үгмүд хойр багт хуватн.

Разделите слова на две группы.

биллүр	кимзэ	тана	дурта	теднэ
	Өмн дарана.		Ар дарана.	
	1. _____		1. _____	
манһдур	2. _____		2. _____	дуулна
	3. _____		3. _____	
умшна	4. _____		4. _____	бичнэ
	5. _____		5. _____	

2. Үлү үг олтн.

Найдите лишнее слово.

- 1) ширэ, цецг, манһдур, үкүг
- 2) хора, биллүр, утулң, наана
- 3) кевтнэ, бичүр, тоолна, бичнэ
- 4) ора, хааһул, кичэл, маралжн
- 5) ширднэ, цаһан, ноһан, зурна

3. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1. Хальмг келнд кедү эгшг үзг бөөнэ?
2. Ямаран эгшг үзг бөөнэ?
3. Эн үгд хойр өмн дарана үзг бөөнэ.
4. Эн үгд хойр ар дарана үзг бөөнэ.
5. Эн үгд ут эгшг э бөөнэ.

- а.** Өмн дарана болн ар дарана.
- э.** Бичүр.
- б.** 13.
- в.** Оошк.
- г.** Утулң.

Ямаран эгшг үзгүд таарна?

1. Дутжах үзг бичгн.

1) ямар___н	(а / ә)
2) дар___н	(а / ә)
3) үзг___д	(у / ү)
4) түр___н	(у / ү)
5) бичгдн___	(а / ә)

Напишите недостающую букву.

6) кимз___	(а / ә)
7) н___һан	(о / ө)
8) бич___р	(у / ү)
9) өөмж___нә	(а / ә)
10) кед___	(у / ү)

2. Кергтэ үг зокалд бичгн.

Напишите правильное слово в правило.

- Өмн дарана эгш үзг _____ дарана эгшг үзглэ таарна (өмн / ар).
- Ар дарана эгшг үзг _____ дарана эгшг үзглэ таарна (өмн / ар).

3. Ниилврмүд негдүлтн. Үгмүд бичгн.

Соедините слоги. Напишите слова.

1) ма -	а) нә	_____
2) биил -	ә) һан	_____
3) ши -	б) на	_____
4) но -	в) вүн	_____
5. кө -	г) рә	_____
6) ки -	һ) рүн	_____
7) би -	д) зә	_____
8) тү -	е) чүр	_____
9) бил	е) чәл	_____
10) ким -	ж) лүр	_____

Чи умшхдан дуртавч?

1. Ирлцүлтн.

1. Өр цээнэ,
2. Шар буудя
3. Мис мээлэд,
4. Хулһн сернэ,
5. Өкөр бичкдүд

Соотнесите.

- а) мах сурна.
- ә) өрм иднэ.
- б) шовуд чоңкна.
- в) өдр эклнэ.
- г) хальш хээнэ.

2. Тааж медтн.

Разгадайте шараду.

3. Үгмүд чик даранднь тэвтн.

Расставьте слова в правильной последовательности.

- 1) ухани, дегтр, көлгн
- 2) булг, сурһуль, ухани
- 3) күн, сурһульта, кишгтө
- 4) уга, сурһульд, көгшн

4. Эн зэңгс хажһр. Чиклтн.

Эти предложения неверные. Исправьте их.

1. Үлмж нөөмдгч класст сурна.
2. Үлмж һөрө һурвн зурһата.
3. Эднэ школ нег давхр.
4. Школын үүдн улан.
5. Классин хорад дөрвн терз бөөнэ.
6. Эрст хааһул өлгөтө.
7. Багшин ширэ деер девтр, церд, дорва бөөнэ.

Чи умшхдан дуртавч?

1. Шүлгүдин утхар зург зуртн. Чеежэр дастн.

1. Нуужа, нуужа, нуужуха!
 Нартм багтм жулжуха!
 Сөг төгрөг нүдтэ,
 Соньн шар девлтэ.

Нарисуйте иллюстрацию к стихам. Выучите их наизусть.

2. Жонжа көвүн наадхдан дурта,
 Онъдин эн хаза йовна.
 Төгрөг меечг деегшэн ниснэ,
 Жонжа дарунь хавлж авна.

Шугран Вера

2. Ирлүүлтн.

1. Күн
2. Ахуч күн
3. Заагар
4. Зааврар

Соотнесите.

- а) салькн ордг.
- ә) ухан ордг.
- б) бийдэн туста.
- в) эрдмэр гегэрдг.

3. Эн зэңгст эндүс бөөнө. Чиклтн.

В этих предложениях есть ошибки. Исправьте их.

1. Мана класс тавдгч давхрт бөөнө.
2. Классин хора бичкн, дөрвлжн.
3. Классин хора хурвн терзтэ.
4. Хойрдгч ширэ деер шар цецг зогсчана.
5. Үүдн деер самбр өлгэтэ.
6. Ширэ деер маралжн кевтнө.

Һар ю кенә?

1. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1. Нүдн	а) соңсна.
2. Толһа	ә) көдлнә.
3. Чикн	б) үзнә.
4. Хамр	в) йовна.
5. һар	г) ухална.
6. Көл	һ) ду һарна.
7. Амн	д) киилнә.

2. Һарин хурһдын нерд бичтн.

Напишите названия пальцев рук.

Э _____

Н _____

Ч _____

Х _____

Д _____

3. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1. Санан	а) сонр.
2. Нүдн	ә) шулун.
3. Чикн	б) хурц.
4. һар	в) хурдн.
5. Көл	г) бат.

4. Дутжах үгмүд бичтн.

Напишите недостающие слова.

1. Эн нүдн.	Эн хурц.	Эн _____ .
2. Эн һар.	Эн _____ .	Эн көдлнә.
3. Эн _____ .	Эн _____ .	Эн йовна.
4. Эн _____ .	Эн сонр.	Эн _____ .
5. Эн _____ .	Эн киилнә.	

Завсрт ю кенэч?

1. Зэджс тогтатн.

Би завсрт

спортын талвнд
ширэлнд
школын хашад
үүртəн
үүрмүдтəн
көгжм
дегтр
зург

Составьте предложения.

амрнав.
нааднав.
гүүнəв.
хэрэднəв.
мөлкнəв.
хотан иднəв.
күүнднəв.
соцснав.
умшнав.
зурнав.

2. Чик үг темдглтн.

Подчеркните правильное слово.

1. Өлзэт көгжм (соцснач / соцснав / соцсна).
2. Би завсрт аһар (киилнəч / киилнəв / киилнə).
3. Чи школын ширэлнд хот (иднəч / иднəв/ иднə).
4. Үлмж спортын талвнд (гүүнəч / гүүнə/гүүнəв).

3. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1. Чи кичəлдəн ю кенəч?
2. Чи завсрт ю кенəч?
3. Чи ширэлнд ю кенəч?
4. Чи спортын талвнд ю кенəч?
5. Чи школын хашад ю кенəч?

- а. Би хот иднəв.
- ə. Би аһар киилнəв.
- б. Би умшнав, бичнəв, тоолнав.
- в. Би үүртəн күүнднəв.
- г. Би хэрэднəв, гүүнəв, мөлкнəв.

Чи наадхдан дуртавч?

1. Чик хэрү шүүтн. Нег хэрү үлү.

1. Жиижэ: Эңкр, тана школ ик?

Эңкр: _____

2. Жиижэ: Чини дурта кичэл ямаран?

Эңкр: _____

3. Жиижэ: Би бас. Завсрт ю кенэч?

Эңкр: _____

4. Жиижэ: Классин хора ик?

Эңкр: _____

5. Жиижэ: Чини ширэ альд зогсчана?

Эңкр: _____

Выберите правильный ответ.
Один ответ лишний.

а. Школын хашад нааднав.

ә. Терзин өөр.

б. Уга, бичкн. Зурһан ширэ бөөнө.

в. Хойр давхр.

г. Ширэн өөр.

h. Би эсвин кичэлд дуртав.

2. Тааж медтн. Эн кемб? Эн юмб?
Нег хэрү үлү.Отгадайте. Кто это? Что это?
Один ответ лишний.

1. Эн кичэлд күүкд тоолна.

2. Эн күн күүкд сурһна.

3. Эн юмар самбрт бичнө.

4. Эн юмн хурдн.

5. Энд күүкд хотан иднө.

6. Эн юмар цаас наана.

7. Энд аһар киилнө.

8. Эн юмн үзнө.

9. Эн юмн классин хорад бөөнө.

10. Эн күн шүлг дасна.

санан _____

эсв **1**

талвң _____

сурһульч _____

церд _____

ширэлң _____

нүдн **8**

школын хаша _____

зусн _____

самбр _____

багш _____

Чи ю дасвч?

1. Чик хэрү шүүтн.

Выберите правильный ответ.

1. Үлмжин дурта кичэл ямаран?

а) умшна

ә) умшлһн

б) умшчана

2. Үлмж эсвин кичэлд ю кенә?

а) тоолжана

ә) тоолхдан

б) тоолна

3. Үлмж завсрт ю кенә?

а) һәрәднә

ә) сурна

б) зуржана

4. Цердәр ю кенә?

а) девтрт бичнә

ә) самбрт бичнә

б) цаас наана

5. Сән сурһульч кичэлд ю кенә?

а) хәәкрнә

ә) умшхш

б) альвлхш

5

Чини аш:

2. Сурвр хэрүтәһинь ирлцүлтн.

Соотнесите вопрос с ответом.

1. Үкүг альд зогсчана?

а. Ширә дор.

2. Кимзә ямаран?

ә. Ширднә.

3. Дорва альд бәәнә?

б. Школын хашад.

4. Биирәр ю кенә?

в. Цеңкр.

5. Күүкд альд бәәнә?

г. Үүднә өөр.

6. Эн кенә зусн?

һ. Ширәлнд.

7. Терзин хааһул ямаран өңгтә?

д. Аһар киилжәнә.

8. Күүкд хотан альд иднә?

е. Герлән.

9. Күүкд ю кежәнә?

е. Киилнә.

10. Хамр ю кенә?

ж. Ут.

10

Чини аш:

3. Чик үзг шүүтн.

1) кич ____ лд

(а / ә)

2) терз ____ н

(и / ы)

3) ____ нгтә

(о / ө)

4) кед ____

(у / ү)

5) з ____ рхдан

(у / ү)

Выберите правильную букву.

5

Чини аш:

20

Цуг ашлт:

САДТА КҮН – САЛАТА МОДН

Чини өрк-бүлд кен бээнэ?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

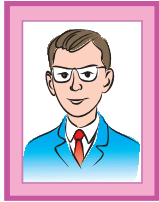
Соотнесите слова с рисунками.

1.

2.

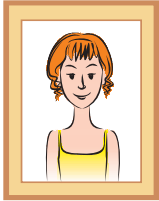
3.

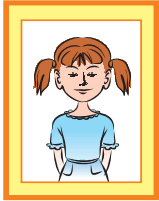
4.

5.

6.

7.

8.

ээж аав эцк эж

дү көвүн ах дү күүкн эгч

2. Сурврмуд хэрүтэһинь ирлцүлтн.

Соотнесите вопросы с ответами.

1. Үлмжин өрк-бүл ямаран?	__б__	а. 9.
2. Үлмжин бүлд кедү күн бээнэ?	__	ә. 5.
3. Үлмжин экин нерн кемб?	__	б. Ик.
4. Кен ууһн көвүн?	__	в. Киштэ.
5. Кедү ах-дү бээнэ?	__	г. Болд.

3. Үгмүд зэңгст орултн.

Вставьте слова в предложения.

Альмн, отхн, Санж, ик, тавн

1. Үлмжин өрк-бүл _____ .
2. Энүнэ өрк-бүлд _____ ах-дү бээнэ.
3. Энүнэ аавин нерн _____ .
4. Үлмжин дү күүкнэ нерн _____ .
5. Альмн _____ күүкн.

Чини аав кедүтэ?

1. То үгмүдлэ ирлцүлтн.

зун далн зурхан хөрн йисн найн долан дөчн һурвн һучн хойр

21

32

43

65

87

20

29

100

54

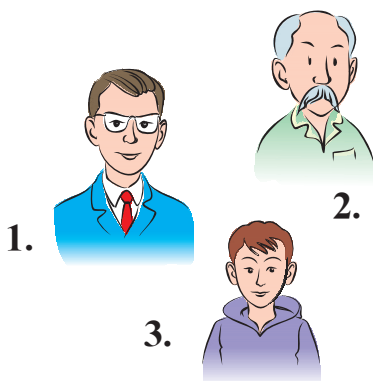
76

98

хөрн негн хөрн тэвн дөрвн жирн тавн йирн нээмн

Соотнесите цифры со словами.

2. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

Кен?

Ямаран?

көвүн

көгшн

эцк

медэтэ

аав

баахн

Соотнесите слова с рисунками.

3. Ирлцүлтн.

1. Мини эк

э

2. Мини ах

3. Мини ээж

Соотнесите.

а) көгшн.

э) медэтэ.

б) баахн.

4. Сурвмуд хэрүтэһинь ирлцүлтн.

1. Чини ээж кедүтэ?

2. Чини бүл ямаран?

3. Чини ах кедүтэ?

4. Чини эк көгшн?

5. Чи ууһн үрн?

а. Ик.

э. 25. Эн баахн.

б. Уга, би отхн үрн.

в. 75. Эн көгшн.

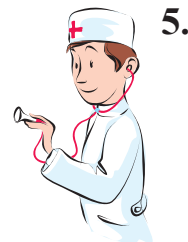
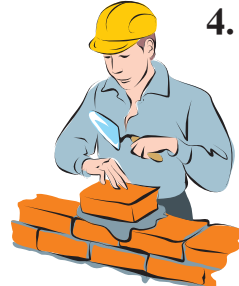
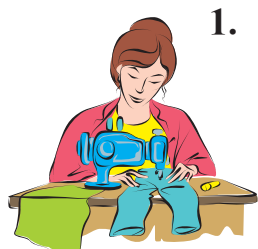
г. Уга, медэтэ.

Соотнесите вопросы с ответами.

Чини эцкин эрдм ямаран?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

Соотнесите слова с рисунками.

адуч эмч тооч ширдэч захсч хөөч уяч залач тосхач үкрч

2. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1. Үкрч

а) кү эмннэ.

2. Эмч

э) гер тосхна.

3. Тосхач

б) зург цокна.

4. Хөөч

в) үкр хэрүлнэ.

5. Зургч

г) хө хэрүлнэ.

3. Зэңгс чик даранднь тэвтн.

Расставьте предложения
в правильной последовательности.

1. Жиижэ, эн кенэ зург?

1

2. Чини аав хөөч?

3. Эн мини аав.

4. Э, адуч – мини дурта эрдм.

5. Чи мөр хэрүлхдэн дуртавч?

5

6. Уга, эн мөр хэрүлнэ.

Тана гер ямаран?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлтн.

1.

2.

Соотнесите слова с рисунками.

3.

4.

бичкн гер
ик гер
маштг гер
чолун гер
өндр гер
ишкә гер
модн гер

2. Зөңгс зургудла ирлцүлтн.

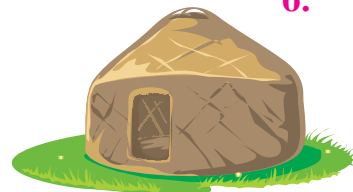
Соотнесите предложения с рисунками.

а.

ә.

б.

1. Эн гер маштг, бичкн.

2. Эн ишкә гер.

3. Эн гер чолун, хойр давхр.

3. Үгмүд дөрвн багт хуватн.

Разделите слова на четыре группы.

медәтә уяч модн дү көгшн отхн үрн ах баахн

Гер.

Эрдм.

Насн.

Өрк-бүл.

арһлач

тооч

чолун

ишкә

Тана герт ямаран хорас бээнэ?

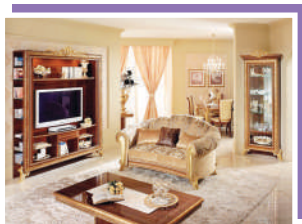
1. Үгмүд зургудла ирлүүлгн.

Соотнесите слова с рисунками.

1.

2.

3.

гиичин хора нөөрслң
ширэлң заман
үүдндк хора

4.

5.

2. Үгмүд хойр багт хуватн.

Разделите слова на две группы.

модн гер

гиичин

нөөрслң

чолун гер

Гер.

Хора.

ишкэ гер

үүдндк

хойр давхр

ширэлң

3. Үгмүд чик даранднь тэвтн.

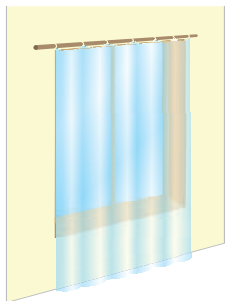
Расставьте слова в правильной последовательности.

- 1) нерн, Өлзэт, мини
- 2) бээнэв, герт, чолун, би
- 3) бээнэ, мана, дөрвн, герт, хора
- 4) нөөрслң, дөрвн, бээнэ
- 5) сарул, гиичин, хора

Хорад юн бээнэ?

1. Үгмүд зургудла ирлүүлгн.

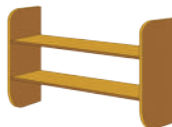
1.

2.

3.

4.

5.

12.

ширэ орн шам

таг тохавчта сандл

үкүг кевс хааһул сандл

маралжн түнтгтэ орн

герлвч

11.

Соотнесите слова с рисунками.

6.

7.

9.

8.

10.

2. Зэңгст кергтэ үгмүд орултн.

1. Мана гер _____ хората.

2. Гиичин хора, нөөрслн, заман, _____,
үүдндк хора бээнэ.

3. Гиичин хорад түнтгтэ орн, _____ бээнэ.

4. Ширэлнд ик _____, зурһан сандл бээнэ.

5. Ширэ деер сээхн _____ зогсчана.

6. Терзд цецкр _____ өлгэтэ.

а) ширэлн

э) ширэ

б) дөрвн

в) хааһул

г) тохавчта сандл

h) шам

3. Үгмүд чикэр бичгн.

1. этгтнүт нор

2. рон

3. агт

4. атчвахот лдсна

5. нжларам

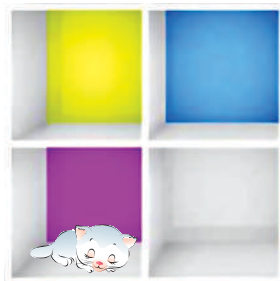
6. свек

Напишите правильно слова.

Мис альд бээнэ?

1. Үгмүд зургудла ирлцүлгн.

1.

деер дор

дотр ард

өмн өөр

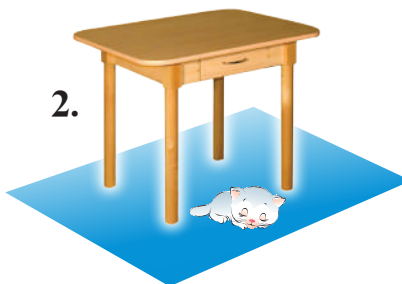
3.

4.

5.

2.

6.

2. Үгмүд зэңгст орулгн.

деер

дор

дотр

өмн

ард

өөр

1. Мис таг _____ бээнэ.

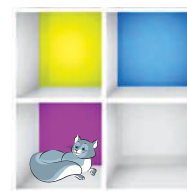
2. Мис ширэ _____ бээнэ.

3. Мис үкүг _____ бээнэ.

4. Мис тохавчта сандлын _____ бээнэ.

5. Мис орна _____ бээнэ.

6. Мис түнтгтэ орна _____ бээнэ.

3. Үгмүд зэңгст орулгн.

1. Маралжн _____ деер.

2. Дегтр _____ дотр.

3. Ширэ _____ дор.

4. Үкүг _____ ард.

5. Түнтгтэ орн _____ өмн.

6. Тохавчта сандл _____ өөр.

Вставьте слова в предложения.

а) үкүг

ә) герлвч

б) терзин

в) шал

г) түнтгтэ орн

h) ширэн

Заманд юн бөөнө?

1. Үгмүд зургудла ирлүүлн.

- 1) савин үкүг
- 2) киитрүл
- 3) цө
- 4) ааһ
- 5) тэрлк
- 6) ухр

а.

в.

ә.

е.

з.

б.

г.

h.

ж.

ж.

д.

ё.

- 7) серә
- 8) утх
- 9) таава
- 10) миск
- 11) хээсн
- 12) шанһ

Соотнесите слова с рисунками.

2. Ааһ-савин нерд олтн. Бичтн.

Найдите названия посуды. Напишите.

Т	А	А	В	А	Х
Ә	М	И	С	К	Ә
Р	У	О	Е	Ш	Ә
Л	Х	Ө	Р	А	С
К	Р	П	Ә	Н	Н
У	Т	Х	Д	h	Б

3. Үгмүд дөрвн багт хуватн.

Разделите слова на четыре группы.

чолун

түнтгтә орн

модн

тэрлк

ухр

нөөрслн

Хорас.

Хорад бөөх юмн.

Ааһ-сав.

Гер.

гиичин хора

ишкә

тохавчта сандл

хээсн

кевс

заман

4. Үлү үг олтн.

Найдите лишнее слово.

1) ухр, хора, серә, ааһ

3) Цаһан, өндр, улан, көк

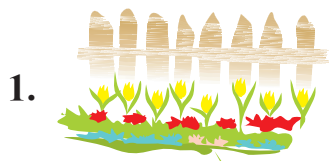
2) деер, ик, дор, өөр

4) үкүг, таг, мис, терз

5) ээж, тосхач, аав, эцк

Тана хашад юн урһна?

1. Зэңгс зургудла ирлцүлтн.

1. Герлә урһа модд услжана.
2. Герлән эгч цецгүд суулһжана.
3. Дала урһа модд урһна.
4. Хашад цецгүд урһна.

Соотнесите предложения с рисунками.

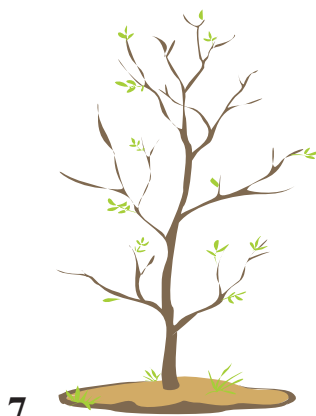
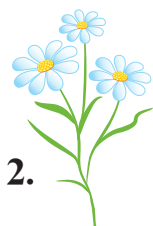
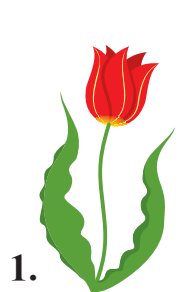
2. Үгмүд чик даранднь тэвтн.

- 1) хаша / мана / эн.
- 2) урһна / хашад / мана / урһа модд.
- 3) би / услнав / урһа модд.

Расставьте слова в правильной последовательности.

- 4) суулһна / эгч / цецгүд.
- 5) камб / урһна / цецг.

3. Үгмүд бичтн. Зургудла ирлцүлтн.

Напишите слова. Соотнесите слова с рисунками.

хлонх	<u>ХОҢХЛ</u>
мпальрх	_____
абмб	_____
крцсана	_____
ондм	_____
абмк	_____
мдба	_____

Чи гертэн нөкд болнч?

1. Үгмүд зургудла ирлүүлгн.

- 1) шал сөвүрджэнэ
- 2) ааһ-сав уһажана
- 3) сав арчжана
- 4) сав үкүгт тэвжэнэ
- 5) кевс цеврлжэнэ
- 6) гер хуражана
- 7) нөкд болжана
- 8) өдмг хулдж авчана
- 9) модд услжана
- 10) цецгүд суулһжана

Соотнесите слова с рисунками.

2. Тана өрк-бүлд кен ю кенэ? Зэңгс тогтатн.

Би	
Чи	шал
Эгч	цечгүд
Ах	кевс
Дү күүкн	гер
Дү көвүн	өдмг
Ээж	ааһ-сав
Аав	цэ
Эк	модд
Эцк	

В вашей семье кто что делает? Составьте предложения.

суулһна.
хурана.
сөвүрднэ.
цеврлнэ.
хулдж авна.
уһана.
арчна.
үкүгт тэвнэ.
чанна.
малтна.

3. Чик үг темдглгн. Зэңгс чик даранднь тэвтн.

Подчеркните правильное слово. Расставьте предложения в правильной последовательности.

___ Би ээждэн нөкд (болна / болнав).

___ Би дү көвүтэһэн (нааднав / нааднач).

1 Чи гертэн нөкд (болнав / болнач)?

___ Чи гертэн ю (кенэ / кенэч)?

Кен жицнүлжэнэ?

1. Үгмүд зурхан багт хуватн.

Разделите слова на шесть групп.

отхн нөөрслң чолун киитрүл цецг дү ууһн ширэлң давхр

Өрк-бүл.

Хора.

Гер.

1. _____

1. _____

1. _____

2. _____

2. _____

2. _____

3. _____

3. _____

3. _____

Хаша.

Эрдм.

Заман.

1. _____

1. _____

1. _____

2. _____

2. _____

2. _____

3. _____

3. _____

3. _____

тосхач үүдндк суулһ арһлач өндр услх эмч ааһ-сав модн

2. Кергтэ үгмүд бичтн.

Напишите пропущенные слова.

1. Чини бүлд _____ бээнэ?

а) кедүтэ

2. _____ ахнр-дүүнр бээнэ?

ә) ямаран

3. Чини аав _____ ?

б) кен

4. Чини эцкин эрдм _____ ?

в) ю

5. Чи гертән _____ кенәч?

г) юн

6. Чини хорад _____ бээнэ?

h) кедү

3. Эн зэнгс хажр.

Келврлә ирлцүләд чиклгн.

Эти предложения неверные.

Исправьте их в соответствии с текстом.

1. Ээж нөөрслнд хот кежәнә.

4. Альмн үүдндк хорад ааһ-сав уһажана.

2. Цаһан заманд ааһ-сав услжана.

5. Аав хашад телевизор хэләжәнә.

3. Болд хашад цецгүд арчжана.

6. Элвг бичкдүдин хорад өдмг хулдж авчана.

Хоңһрин бүл ямаран?

1. Ирлүүлгн.

Соотнесите.

1. Аав	а) урлжана.
2. Ээж	ө) арвн долата.
3. Эцк	б) залач.
4. Эк	в) шаһа наачана.
5. Эгч	г) юм уйжана.
6. Дү көвүн	һ) ширэ арчжана.
7. Хоңһр	д) багш.

2. Чик хэрү темдглгн.

Подчеркните правильный ответ.

- Хоңһрин аав (далта / жиртө).
- Ээж (юм урлжана / юм уйжана).
- Хоңһрин ээж (төвн нээмтө / төвн долата).
- Мигмр (отхн үрн / ууһн үрн).
- Хоңһрин эцк (багш / тосхач).
- Мигмр ааһ-сав (хуражана / арчжана).
- Дольган (аавтаһан / ахтаһан) шаһа наачана.

3. Таблиц күцөж бичтн.

Заполните таблицу.

	Кен бөөнө?	Нернь кемб?	Кедүтө?	Ямаран эрдмтө?	Гертэн ю кенө?
1. Аав					
2. Ээж					
3. Эцк					
4. Эк					
5. Ах					
6. Эгч					
7. Дү көвүн					
8. Дү күүкн					

Ямаран эгшг үзгүд хойр өөтө?

1. Үгд кедү үзг, кедү ө бөөнө? Темдглтн.

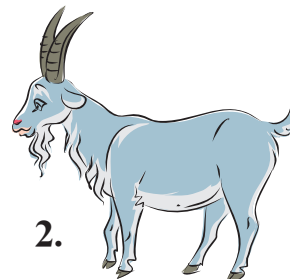
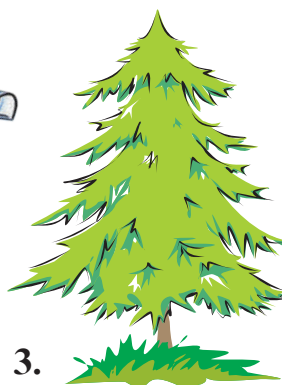
1) еңг	___ үзг	___ ө
2) яман	___ үзг	___ ө
3) ямаран	___ үзг	___ ө
4) ягур	___ үзг	___ ө

Сколько букв и сколько звуков в слове. Отметьте.

5) ясн	___ үзг	___ ө
6) юзһа	___ үзг	___ ө
7) юн	___ үзг	___ ө
8) юмб	___ үзг	___ ө

2. Ирлцүлтн.

[йу]	Ё
[йа]	Е
[йэ]	Ю
[йо]	Я

4. ЮН

3. Чик үзг темдглтн.

Подчеркните правильную букву.

1. (Я / Йа)гур көвүн (я / яа)рм орна.
2. Эн (е / йэ)ңг хулдж авна.
3. (Я / Йа)маран с(ө / әә)хн сав.
4. (Ю / Йу)н дотрнь б(ө / әә)нө.
5. (Йа / Я)лмн дотрнь б(ө / әә)нө.
6. (Я / Йа)с кемлжәнө.

Эгшг үзгин тускар ю меднэч?

1. Үгмүд бичгн.

1. [ав] _____
2. [а:в] _____
3. [ор] _____
4. [о:шк] _____
5. [өрм] _____
6. [ө:мх] _____

Напишите слова.

7. [будн] _____
8. [су:лн] _____
9. [күн] _____
10. [кү:кн] _____
11. [үкүг] _____
12. [ү:лн] _____

2. Дуту үзг тэвтн.

- 1) тем____н (а / ө)
- 2) так____ (а / ө)
- 3) киитр____л (у / ү)
- 4) давш____р (у / ү)

Впишите недостающую букву.

- 5) к____вүн (о / ө)
- 6) ____нхгта (о / ө)
- 7) гиич____н (и / ы)
- 8) бич____р (у / ү)

3. Үлү үг олгн.

- 1) ууһн, отхн, Нүүдлэ, аав, ээж
- 2) гиичин, нөөрслн, заман, үүдндк хора
- 3) ааһ, шанһ, серэ, ухр, тэрлк
- 4) наачана, наана, өөмнэ, дуулна, болһжана
- 5) дегтр, девтр, бичүр, харнда, хээрцг
- 6) үкүг, таг, ширэ, сандл, деевр, давшур
- 7) хальмпр, хонхл, сарнаңк, оошк, бамб цецг

Найдите лишнее слово.

4. Чик үг темдглгн.

1. Ямаран (сээхн / сэхн) цецгүд.
2. Үлмжин эгч цецгүд (сулһжана / суулһжана).
3. Үлмж (эждэн / ээждэн) нөкд болжана.
4. Мини эгч (китрүл / киитрүл) секжэнэ.

Отметьте правильные слова.

5. Дү (күүкн / күкн) Альмн ширэ арчжана.
6. (Уһн / ууһн) көвүн шаһа наачана.
7. Цаһан (аһ / ааһ-сав) уһажана.

Чи умшхдан дуртавч?

1. Ирлцүлтн.

Соотнесите.

1. Модн 2. Шанһар 3. Хулдж 4. Нердинь 5. Садта 6. Салата

а) авна. ө) ааһ. б) күн. в) цэ самрна. г) модн. һ) меднэ.

2. Ямаран үгмүд бултж? Тааж медтн.

Какие слова запряганы?
Отгадайте.

1. Модн

Морхаж ах дурта.

2.

цэ самрад, шаазн

кенэ.

3.

Сумъян хулдж авна.

4.

нердинь Альмн күүкн меднэ.

5.

дотр сууна,

йовна.

6. Садта

— салата

.

3. Эн зэнгс хажр.

Келврлэ ирлцүлэд чиклтн.

Эти предложения неверные.

Исправьте их в соответствии с текстом.

1. Санжрман өрк-бүл модн герт бээнэ.

2. Эцк школ тосхна.

3. Ээж гертэн күүкд сурһна.

4. Аав хашадан хө хэрүлнэ.

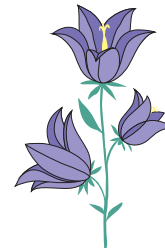
5. Санжрма школд дү көвүтөһэн наадна.

6. Дү көвүн һурвдгч класст сурна.

Чи умшхдан дуртавч?

1. Ирлүүлгн.

1. Хоңхл цецг	а) хоңх болна.
2. Хорха-мекләд	ә) хоңхнь хаагдна.
3. Хур орхинь	б) хотхрт жицннә.
4. Хурин өмн	в) хоңхла меднә.

Соотнесите.

2. Үгмүд зэңгст орултн.

Вставьте слова в предложения.

дүүһәрни ахан садарн бичкнән амулң бөөх

Кен _____ күндлж,
 Кен _____ эрклүлж,
 Ах- _____, элгн- _____
 _____ эдлж _____ болтн!

3. Ирлүүлгн.

1. Ахан	а) амулң бөөх.
2. Бичкнән	ә) эдлх.
3. Элгн-садарн	б) эрклүлх.
4. Амулң	в) күндлх.

Соотнесите.

4. Зэңгс тогтатн.

Составьте предложения.

1. Долма		
2. Эцк	модд	болһжана.
3. Эк	шатр	хуражана.
4. Аав	цә	бичжәнә.
5. Эәж	ааһ-сав	услжана.
6. Ах	герән	наачана.
7. Эгч	келвр	уһажана.
8. Дү көвүн		

Үлмж пүрвэ өдрлэ ю кенэ?

1. Чик зэңгс тогтатн.

Составьте правильные предложения.

Улмж	сарң			
Һәрә	үлмж		шатр	наадна.
Жиңжә	пүрвэ	өдрлэ	футбол	өөмнә.
	бемб		бассейнд	
	нарн			

2. Сурвр тэвтн, хэрү өгтн.

Задайте вопрос. Ответьте на него.

Өлзәт:

Би мигмр өдрлэ
көгжмин школд однав.

1. Өлзәт мигмр
өдрлэ ю кенә?

Өлзәт _____
_____ одна.

Герлә:

Би пүрвэ өдрлэ
англь кел даснав.

2. Герлә _____
_____ ю кенә?

Герлә _____
_____ дасна.

Нүүдлэ:

Би нарн өдрлэ аав,
ээждән золһнав.

3. Нүүдлэ _____
_____ ю кенә?

Нүүдлэ _____
_____ золһна.

3. Санжин тускар күүндтн. Бичтн.

Поговорите о Санджи. Напишите о нем.

Санж сарң өдрлэ ю кенә?

сарң	шатр наадна
мигмр	домбр цокна
үлмж	футбол наадна
пүрвэ	зурна
басң	хораһан хурана
бемб	кинод одна
нарн	һаза наадна

Чини һарсн өдр кезэ?

1. Үгмүд зургудла ирлүүлгн.

- а) лу
- ә) бар
- б) туула
- в) мөрн
- г) моһа
- һ) така
- д) хөн
- е) үкр
- ё) мөчн
- ж) хулһн
- ж) һаха
- з) ноха

Соотнесите слова с рисунками.

2. Ирлүүлгн.

- 1. һарсн өдрлэчн
- 2. Ик гидгэр
- 3. Яһсн
- 4. Авсн наснчн
- 5. Бат кишгтэ,
- 6. Йөрэл

- а) сәәхн дегтр!
- ә) ут наста бол!
- б) өлзэтэ болтха!
- в) йөрәжәнэв!
- г) шиңгтхэ!
- һ) байрлжанав!

Соотнесите.

3. Сурвмудт хэрү өгтн.

1. Чини һарсн өдр кезэ?

Мини һарсн өдр _____ сарин _____ .

2. Чини дурта жилин цаг ямаран?

Мини дурта жилин цаг _____ .

Ответьте на вопросы.

Чи наадхдан дуртавч?

1. Тааж медтн.

1. Эн хорад ээж цэ чанна.
2. Эн хорад ээж утна.
3. Эн хорад би дү көвүтөһөн нааднав.

Отгадайте.

4. Эн хорад би телевизор хэлэнэв.
5. Эн хорад би гиичиг тоснав.
6. Энд цецгүд урна.

2. Чик хэрү шүүтн. Нег хэрү үлү.

Выберите правильный ответ.
Один ответ лишний.

1. Жиижэ: Чини эцкин
эрдм ямаран?
Адьян: _____.
2. Жиижэ: Чамд ах-дү бээнэ?
Адьян: _____.
3. Жиижэ: Чи уун үрн?
Адьян: _____.
4. Жиижэ: Чини хорад
компьютер бээнэ?
Адьян: _____.

- а. Уга, эн гиичин хорад бээнэ.
- ә. Уга, би отхн үрн.
- б. Э, эгч ах хойр бээнэ.
- в. Э, жирн тавта.
- г. Маши зална.

3. Эн көвүнэ тускар келвр тогтатн.

Составьте рассказ об этом мальчике.

Нерн: Адьян.

Альдас: Өвдгэс.

Нарсн өдр: Мөрн сарин 18.

Өрк-бүл: Эк, эцк, аав, ээж, дү күүкн.

Эк кедүтэ: 37.

Экин эрдм: Тооч.

Гер: Нег давхр, чолун, 4 хора.

Хора: Орд, ширэ, үкүг, компьютер, сандл.

Гертэн ю кенэ: Ааһ-сав уһана, шал сэвүрднэ.

Нарн өдрлэ ю кенэ: Үүрмүдтөһөн наадна.

Чи ю дасвч?

1. Сурвр хэрүтәһинь ирлцүлтн.

1. Ээж альд бөөнө?	4. Дегтр альд бөөнө?
2. Аав ю кежәнө?	5. Кедү хора бөөнө?
3. Кен ууһн үрн?	6. Адуч ю кенө?
	7. Хоңхл альд урһна?

Соотнесите вопрос и ответ.

8. Үвлин сармуд меднч?
9. Чини һарсн өдр кезә?
10. Пүрвә өдрлә ю кенәч?

а. Мини эгч. **ә.** Мөр хэрүлнә. **б.** Мөрн сарин йисн. **в.** Хашад. **г.** Заманд цә чанжана.
һ. Бар, туула, лу. **д.** Аавдан нөкд болнав. **е.** Таг деер. **ё.** Мөр хэрүлжәнә. **ж.** Зурһан.

10	Чини аш:
----	----------

2. Чик үг темдглтн.

Отметьте правильное слово.

1. Күүкд, өрк-бүлин туск келвр (бич / бичтн).	4. Нүүрәр күүндтн. Сурврмудт хэрү (өгчәнә / өгтн).
2. Соңстн. (Шүлг / тәэлвртә тууль) тааж медтн.	5. Эн зәңгс чик эс гиж (хэрү / буру).
3. Герлә, чи йөрәл (меднч / меднәв)?	

5	Чини аш:
---	----------

3. Сурврт чик хэрү шүүтн.

Выберите правильный ответ на вопрос.

1. Хальмг келнд кедү эгшг үзг бөөнө?	а) 11	ә) 12	б) 13
2. «О» – эн ямаран эгшг үзг?	а) өмн дарана	ә) ар дарана	б) удан
3. Ямаран үгд удан ә соңсгдна?	а) өрм	ә) өөр	б) йөрәл
4. «Яман» – эн үгд ямаран әс соңсгдна?	а) [я]	ә) [йа]	б) [а]
5. «Биилж ____ нә» – ямаран үзг дутжана?	а) а	ә) ә	б) э

5	Чини аш:
---	----------

4. Үгмүд чик даранднь тәвтн.

Расставьте слова в правильной последовательности.

1) дү / хорад / бичкдүдин / бөөнә / күүкн	4) ааһ-сав / күүкн / уһажана / дү / заманд
2) терзин / орн / өөр / түнтгтә / зогсчана	5) өдрлә / мини / цеврлнә / пүрвә / ах / кевс
3) урһа / би / услнав / модд / эгчтәһән	

5	Чини аш:
---	----------

25	Цуг ашлт:
----	-----------

**Бакланова Галина Бембеевна
Корнусова Бося Эрендженовна
Санджи-Горяева Надежда Хулаевна**

РАБОЧАЯ ТЕТРАДЬ

**к экспериментальному учебному пособию «Үйир» для 1 класса
общеобразовательных учреждений**

В двух частях

Часть 1

На калмыцком языке

**Директор АУ РК «РИА «Калмыкия» Д. Г. Бадмаев
Главный редактор Д. Б. Дорджиева
Заведующая производством Л. Е. Гермашева
Редактор Л. М. Менкенова
Оригинал-макет С. А. Бадендаев**

**Сдано в набор 15.06.2015. Подписано в печать 00.00.2015.
Формат 60 х 84 1/8. Бумага офсетная.
Гарнитура Times HW. Печать офсетная. Усл. печ. л. 11,16. Уч.-изд. л. 2,12.
Тираж 4000 экз. Заказ №**

**АУ РК «РИА «Калмыкия»,
358000, г. Элиста, ул. Ленина, 243**

**ООО «Омега-Принт»
344082, г. Ростов-на-Дону, ул. Горького, 3**

В экспериментальном **учебно-методическом комплексе “Үйнр”** используется коммуникативно-ориентированный метод, позволяющий овладеть калмыцким языком как средством общения в рамках изучаемых тем.

Этому способствуют:

- коммуникативные задания, направленные на развитие умений и навыков во всех видах речевой деятельности (аудирование, говорение, чтение, письмо);
 - циклическая и тематическая организация и распределение учебного материала;
 - тщательный отбор и дозированная подача лексического и грамматического материала;
 - красочный иллюстративный материал, несущий большую смысловую нагрузку и облегчающий освоение учебного материала.
-
- **УМК “Үйнр” для 1 класса** включает:
 - Учебное пособие для учащегося;
 - Рабочую тетрадь;
 - Аудиозапись учебного материала;
 - Флешкарты иллюстративного материала.

КАЛМЫКИЯ

РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ИНФОРМАЦИОННОЕ АГЕНТСТВО